

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta
Historický ústav

Posudek vedoucí diplomové práce

Jméno autora/ky	Radka Klusáčková
Název práce	Formování morálního vědomí žáků prostřednictvím současných učebnic dějepisu
Studijní obor	Učitelství pro 2. stupeň základních škol – dějepis Učitelství pro 2. stupeň – výchova k občanství
Vedoucí práce (jméno a příjmení s tituly)	PhDr. Irena Kapustová, PhD.
Oponent práce (jméno a příjmení s tituly)	PhDr. Jan Květina, PhD.
Konzultant práce (jméno, příjmení tituly)	XXX
Rok obhajoby	2023

Rozsah práce (počet stran vlastního textu + přílohy zvlášť): + 11

Obrazová příloha	Ano Ukázky z učebnic dokladující konstatování autorky a doplňující učebnicovou analýzu	Tabulky a grafy	Ano Zpracování výstupů frekvenční učebnicové analýzy	Další přílohy	Pracovní listy s řešením, metodické listy
------------------	---	-----------------	---	---------------	---

Použitá literatura (počet): 64

Prameny k analýze: 5 (učebnice)

Internetové zdroje: 6

Hodnocení cíle/ů práce

Autorka si jako hlavní cíl diplomové práce stanovila nalézt na základě analýzy učebnic dějepisu možnosti a způsoby, jak s konkrétní učebnicovou řadou pracovat, aby rozvíjela a formovala morální vědomí žáků. Primárním východiskem práce je závazný dokument MŠMT Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Analyzovány byly jedny z nejčastěji používaných učebnic dějepisu z nakladatelství Fraus.

Diplomová práce je členěna na dvě hlavní části teoretickou a výzkumně-praktickou. V teoretické části autorka vymezuje pojmy vědomí v nejširším slova smyslu, morální vědomí, historické vědomí a další související termíny. Danou problematiku se snaží nahlížet multiperspektivně a mezioborově z hlediska obou studovaných předmětů. Teorie je obsahově

nadlimitní a některé termíny jsou vzhledem k potřebám výzkumné části i zbytečné. Přesto tvoří tato část solidní bázi pro následný výzkum, tedy pro druhou část práce.

Výzkumná část práce byla realizována dle předem logicky stanovené struktury, které se autorka ve své analýze textu drží. Na základě frekvenční textové analýzy učebnic pro základní školy (včetně v učebnicích zadaných úkolů) nakladatelství Fraus autorka vyhledávala konkrétní pojmy a termíny související se sledovanou problematikou morálního vědomí. Počet příležitostí k rozvoji morálního vědomí sledovala studentka jak v základním textu učebnice, tak v textu doplňujícím, otázkách, zadáních a v textu ikonografickém. V návaznosti na zjištěná fakta autorka práce vytvořila dva vzorové pracovní listy (doplněné listy metodickými), jejichž explicitním cílem je rozvíjet u žáků morální vědomí.

Obsah konkrétních kapitol v učebnicích pro jednotlivé ročníky celého druhého stupně ZŠ je analyzován z aspektu potenciálu rozvoje morálního vědomí, vzhledem k typu práce i v souvislosti s RVP ZV, dostatečně. V přílohové části diplomové práce předkládá studentka pracovní listy s řešením.

Vytyčeného cíle diplomové práce prostřednictvím stanovených metod autorka dosáhla. Učebnicovou řadu Fraus analyzovala a výsledky analýzy reflektovala, vyvodila závěry a prostřednictvím dvou pracovních a metodických listů uvedla praktické doporučení rozvoje morálního vědomí.

Hodnocení obsahové stránky práce

<i>Užití zásadní odborné literatury a zdrojů</i>	ano	s výhradami	ne
<i>Přiměřená odborná terminologie práce</i>	ano	s výhradami	ne
<i>Vhodně zvolené metody</i>	ano	s výhradami	ne
<i>Splnění deklarovaného cíle/cílů práce</i>	ano	s výhradami	ne

Hodnocení formálních kritérií práce

<i>Stylistická úroveň práce</i>	dobrá	s výhradami	špatná
<i>Pravopis a gramatika</i>	dobré	s výhradami	špatné
<i>Vhodná grafická úprava stránkování a textu</i>	dobrá	s výhradami	špatná
<i>Zpracování příloh</i>	dobré	s výhradami	špatné

Připomínky k obsahové a formální úrovni práce

Obsahově i formálně diplomová práce splňuje požadovaná kritéria na tento typ textu - zásadní připomínky nejsou.

Otázky k obhajobě práce

- 1) Odůvodněte volbu témat pro pracovní a metodické listy. Objasněte úkoly a otázky, které jste zadala a to, jak směřují k formování morálního vědomí.
- 2) Objasněte význam zařazení kapitoly oral history do teoretické části práce?

Stručné slovní hodnocení

Pozitivně hodnotím především smysluplnou a pečlivou analýzu konkrétní tematiky v učebnicích, kterou autorka kvalitně zpracovala.

Připojené pracovní a metodické listy jsou graficky atraktivní, vycházejí z výsledků frekvenční analýzy a rovněž splňují deklarovaný cíl. Zda a jak zkvalitňují formování morálního vědomí ve srovnání s učebnicemi, není zcela jasné.

Úvodu práce bych vytkla přílišnou popisnost; bylo by vhodné doplnit a odůvodnit podrobněji metodologii výzkumné a praktické části a více v něm také akcentovat dílčí cíle textu.

Teoretická část práce je značně obsáhlá a až zbytečně detailně zabývá obecnými pojmy. Vychází však z vhodně volené literatury a její kontinuita s druhou částí práce je nesporná. Určitým nedostatkem je kolísání mezi odborným stylem a obecným jazykem. Objevují se i občasné pravopisné chyby (mj. *Ernst Hamingwey*). Kvalitnější provedení by si zasloužily publikované scany ukázek z učebnic.

Hodnocení:

12. 5. 2023 Hradec Králové

.....
datum a místo

.....
podpis autora posudku